

Дідківський А.О.

аспірант,

Державний торговельно-економічний університет

ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ ДІАГНОСТИКИ ПОТЕНЦІАЛУ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

На сьогоднішній день в науковій економічній літературі все більша увага з боку вітчизняних й закордонних вчених приділяється дослідженням поняття «потенціал розвитку підприємства», який відображає здатність суб'єкта господарювання до структурної адаптації й нарощення наявних можливостей, що надзвичайно важливо в сучасних умовах динамічних й непередбачуваних змін зовнішнього середовища господарювання вітчизняних підприємств. Своєю чергою, необхідність розробки та запровадження обґрунтованих управлінських рішень щодо нарощення та зміцнення потенціалу розвитку підприємств, визначення оптимальної стратегії розвитку вітчизняних суб'єктів господарювання потребують проведення своєчасної, достовірної та комплексної діагностики ефективності формування й використання потенціалу розвитку підприємств, що актуалізує доцільність розгляду її економічного змісту.

Поряд із цим слід зауважити, що проблема діагностики потенціалу розвитку підприємства відноситься до числа недостатньо розроблених у вітчизняній економічній науці, адже здебільшого в наукових працях піднімаються питання економічної діагностики, діагностики потенціалу підприємства взагалі, фінансової діагностики, діагностики фінансового стану, діагностики в антикризовому управлінні та ін.

При цьому єдність поглядів на поняття діагностики сьогодні також відсутнє, найчастіше сучасні науковці трактують діагностику як інструмент виявлення порушень параметрів економічної діяльності чи ознак кризових процесів, встановлення вірогідності банкрутства; напрям економічного аналізу, який дозволяє виявляти вузькі місця в господарській діяльності підприємства; інструмент дослідження ефективності антикризового управління, рівня економічної безпеки, якості фінансового стану підприємства; комплекс дослідницьких процедур, спрямований на визначення стану відповідного об'єкта;

процес ретельного аналізу проблем й ідентифікації факторів, що їх зумовили, з подальшим визначенням шляхів їх вирішення.

Наступним кроком розглянемо наявні в науковій літературі трактування діагностики потенціалу розвитку підприємства (табл. 1).

Таблиця 1

Трактування діагностики потенціалу розвитку підприємства в науковій літературі

Автор	Зміст поняття
Гусєва О.	структурований процес оцінки управлінсько-економічних показників підприємства, які характеризують його поточний стан і наявний внутрішній потенціал з метою виявлення стратегічних пріоритетів і перспектив подальшого розвитку в умовах динамічного бізнес-середовища з урахуванням факторів цифрової трансформації [1]
Парфентьєва О.	системна сукупність аналітичних процедур щодо оцінки ресурсної бази та економічних можливостей конкурентоспроможності підприємства за допомогою методичного інструментарію, що забезпечує проведення вимірів та виконання порівняльного аналізу параметрів кількісних і якісних змін, можливих зрушень, які при необхідному науково-технічному, а також кадровому забезпеченні стали наслідком здійснення заходів інноваційно-інвестиційної діяльності згідно з поетапною реалізацією стратегічних завдань у досягненні цільового рівня конкурентоспроможності [3, с. 4]
Кузьмін О., Мельник О.	аналітична процедура, що охоплює дослідження рівню масштабності розвитку підприємства та рівню якості розвитку підприємства з використанням розрахунково-аналітичних методів, непараметричних методів виявлення та вимірювання зв'язків на підставі динамічних критеріїв [2, с. 164]

Як бачимо з табл. 1, наведені визначення майже не місять деталізації того, за якими саме напрямками (чинниками, параметрами) слід проводити власне діагностику потенціалу розвитку підприємства, що ускладнює проведення цієї процедури.

З позиції нашого дослідження вважаємо, що діагностика потенціалу розвитку підприємства являє собою багатофакторну категорію, яка включає дослідження ресурсного й інноваційного

потенціалів підприємства, наявних у зовнішньому та внутрішньому середовищі підприємства можливостей, рівню конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості підприємства з метою виявлення спроможності підприємства до адаптації і переходу в якісно-новий бажаний стан в умовах наявних чи прогнозованих трансформацій внутрішнього та зовнішнього походження.

У вказаному визначенні увага акцентується на тому, що діагностика потенціалу розвитку підприємства має охоплювати аналіз таких потенціалоутворювальних з точки зору розвитку підприємства чинників, як:

- ресурси (всі види економічних ресурсів підприємства);
- інновації (рівень та розвиток інновацій);
- зовнішні та внутрішні можливості;
- конкурентоспроможність та інвестиційна привабливість (виступають неодмінними умовами забезпечення прогресивного розвитку відповідного суб'єкта).

Також наголос зроблено на спрямованості вказаного напрямку діагностики саме на виявленні здатності підприємства до переходу в якісно-новий стан, що, на нашу думку, проявляється в збільшенні можливостей підприємства (зокрема, в напрямі нарощення економічного потенціалу) до отримання чистого прибутку у довгостроковому періоді в умовах змін (що, відповідно, й відображає здатність підприємства до структурної адаптації).

Список використаних джерел:

1. Гусева О. Ю. Діагностика ефективності стратегічного розвитку підприємств в умовах цифрових трансформацій. Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи : II Міжнародна науково-практична конференція. Київ, 27 квітня 2021 р. URL: <http://confmanagement.kpi.ua/proc/article/view/230461> (дата звернення: 23.02.2022).

2. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Діагностика потенціалу підприємства. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2011. № 1. С. 155–166.

3. Парфентьєва О.Г. Діагностика потенціалу розвитку автотранспортного підприємства : дис. канд. екон. наук : 08.00.04, Національний транспортний університет. Київ, 2018. 256 с.